

SZARVAS ÉS VIDEKE

TARSADALMI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Beliczey utca 11. szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 frt. — Félévre . . . . 2 frt
Negyedévre . . . 1 frt. — Egyes szám . 8 kr.
MEGJELEN HETENKINT EGYSZER VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház.) hova az elő-
fizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJCAR.

Hivatalok összpontosítása.

E lapok legutóbbi számának „Hirek“ rovatában olvastuk, hogy községünk Elöljárósága, a régi „Bárány“ vendéglő épületét beható szemle alá vette, s elhatározta, hogy egy, a kor igényeinek megfelelő, s a helybeli királyi és közigazgatási hivatalok befogadására alkalmas épületté alakítja át.

Örömmel olvastuk e hirt, s csak azt óhajtuk, hogy ez ne csak szálló hír, de tényé is legyen. Tapasztalatból tudhatjuk, hogy mily kellemetlen dolog az, ha valamely polgártársunknak ügyes-bajos dolga akad, s minden ügyében más és más épületbe kell mennie, s nem egy esetben azt sem tudja, hogy voltaképen hová is menjen, a helybeliek még csak válamennyire tájékoztatják magukat, de a vidékiek nem egy esetben sok időt haszontalanul töltenek azzal, hogy egyik-másik hivatalt megtalálják, hol éppen dolgozik van.

Községünkben lévő kir. és közigazgatási hivatalok ma oly czélszerűtlen s mondhatni nyomorúságos helyiségekben vannak elhelyezve, hogy a legszerűbb igényeket sem képesek kielégíteni. Tekintsük meg csak a Járásbiróságot illetve annak helyiségeit, melyek czélszerűtlen s át nem alakítható beosztásuk mellett már is oly annyira szűkek, hogy az iratok s a kezelési könyvek nagyrésze szanaszét a földön vannak elhelyezve, s a folyó év május elsején életbe lépő lajstromrendszer folytán pedig teljesen alkalmatlanná fognak válni rendeltetésüknek.

Az ujonnan építendő illetve átalakítandó

épületekbe elhelyezhetők lennének a kir. adó és postahivatalok, a kir. pénzügyőrség, a közigazgatási hivatalok, és esetleg a csendőrség is. Ha így összpontosítottatnánk a hivatalok nem csak a lakosság nyerne az által, hogy ügyeinek nagyrészt egy épületben intézhetné el, de az egyes hivatalok közötti érintkezés is közvetlenebb lenne, mi csak is az általános . . . ügymenet előnyére válnék.

Nem tagadható, hogy az átalakítás, mint az esetleges új épület építése meglehetősen összegbe kerülne, s városunk lakossága már előre is fázik egy netán felveendő újabb kölcsöntől, de nem szabad figyelmen kívül hagyni azt, hogy a majdan ott elhelyezendő hivatalok, a helyi viszonyokhoz mérten tisztességes házbért fizetnek s a mi a legfőbb, biztos és állandó bérlők.

Az ország egyes vidéki városai százezreket áldoztak arra, hogy törvényszéki, pénzügyigazgatósági palotát, vagy katonai laktanyát, vagy más középületet építsenek, miért ne tehetne Szarvas községe is oly áldozatot, mely áldozat által nem csak az ügyes-bajos polgárságon segíteni, de áldozat készségének tisztességes kamatját is élvezné.

Hisszük s reméljük, hogy városunk képviselő-testülete, melynek tagjai külföldben is naponként kénytelenek az egyes hivatalokkal érintkezni, nem fognak idegenkedni azon eszmétől, s az ezzel járó áldozatkészségtől, hogy az ódon és disztelen volt „Bárány“ szálloda épülete a kor kívánalmainak megfelelőleg, a fentebb említett hivatalok befogadására alkalmas módon átalakíttassék illetőleg újra építtessék.

Jó lesz ezzel nem sokáig késni, mert a sok

tanácskozás, halogatással könnyen azt érhetjük el, hogy megfelelő helyiség hiányában, egyik-másik hivatalt átkell majd helyezni más községbe, hol az arra alkalmas helyiséget felajánlják.

Valjon mit szólna ahhoz az igen tisztelt képviselő-testület s községünk polgársága, ha egy szép őszi napon a szarvasi járásbiróságot áthelyeznék Szent-Andráásra, s a szarvasi polgár kénytelen lenne Szent-Andráson járni, telekkönyv-üzem.

Balkányi.

Évi jelentése

a szarvasi ipartestület előljáróságának az 1897-ik évről.
Tisztelt közgyűlés!

Midőn ez alkalommal szerencsések lehetünk üdvözölni ipartestületünk közgyűlését, kötelességünket teljesítjük akkor, a midőn a szarvasi ipartestület előljáróságának 1897-ik évben teljesített kötelességszerű működéséről jelentésünket az alábbiakban adjuk.

Mielőtt azonban ezt tennénk, nem mulaszthatjuk el annak kijelentését hogy az ipartestület előljárósága felelőségének tudatában, melyet az a múlt évben tartott közgyűlésen nyert, nem mulasztott el egyetlen alkalmat sem, hogy úgy iparosaink, mint azok érdekeit helyes meggyőződés teljes tudatával ne támogatta volna, ez azonban nagyon természetes hogy az iparosok között is erősen megérlelődött mindazon jó tulajdonság, amely a legüdvösebb czélhoz vezet, az egyetértés, mely tanujelét adja mindazon jó tulajdonságokban, melyek a testület ügyvezetésénél észlelhető volt.

T. közgyűlés!

SZARVAS ÉS VIDEKE TÁRCSÁJA.

Sóhaj.

Szerelmi sóhajom lehelem e dalba,
Szívemnek húrjait megpendítve: dalra.
Szomorú magányban vajjon meddig élek,
Boldogságos éltet tán ne is remélek?
Eljön-e az idő, eljön-e az óra? . . .
Ölelésre vágyom, szomjúhozom csókra!

Eljön-e az idő? Lesz-e, a ki nekem
Hű szerelmével megszerzi üdvösségem?
Ölő karokkal, csókot adó ajkkal
Meggúzd-e érettem sok kínzó bajjal?
Eljön-e az óra? Vagy hiába várom? . . .
Csókra szomjúhozom, ölelésre vágyom!

. . . Csókolni, ölelni nem fogok én soha!
Mert hisz' az én sorsom kietlen, mostoha:
Könyörülni ragtam nincs szerető kebel,
Járom az életnek útját vérző sebbel,
A boldogság: szívem csalóka reménye . . .
Nem is vágyom többé csókra, ölelésre!

Végnagy Ferencz.

A papucs.

Kérdy Sándor határozottan szép férfi. Igaz, hogy élte tavaszát néhány évvel már túlhaladta, sőt halkan és titokban már se is kopogtatott nála a korai ősznek egy-egy hirnöke: a fodrásza nem ritkán akadt egy-két szinehagyott hajszálra; a csipetítője ugyan még könnyen el-el-távolította, de, hajh! majd szaporodnak! Aztán a homlok-ontja is már-már szerénytelenül lépett előtérbe, míg a szeme szögletétől finom vonalak ágaztak le, az idő által majdan ásanó ránczok tervrajzai. De ettől eltekintve Sanyi — ezzel a névvel barátai becézték — még mindig teljes birtokának örvendett az ő úmniképp nőies szépségének, amivel már annyi nőt meghódított. Arcvonásai finom légyságát még mi sem élesítette, sugár természetét nem vette ki alakjából semmifele kövéredés, járnai pedig járt olyan ruganyosan, akár egy husz éves ifju.

Legnagyobb büszkeségét lelte azonban Sanyi jól ápolt kezében, melynek aicszony kesztyűszáma minden jól nevelt divatbölt bókjait provokálta. Ezek a piczi kezek egészen reá termelték egy nagy vagyon eltékozlására, így Sanyi nem is mulasztotta el, hogy nagy látor éljen, t.án mert kis lábait az asszonyneép is irigyelte tőle.

De kaczkodott is eleget végtagjainak kicsiny voltával. Kezét festői fozban érvényesítette, lábát szembetűnőleg előretolta. Magától érthető, hogy cipője is az elegancia netovábbját képviselte, míg vékony ujjait gyémántok ékesítették. Egy időben e gyémántok csak „szimili“ voltak. Abban az időben, mikor

az apai birtokot már elverte volt, és még mielőtt ő maga — a felesége birtokát képezte.

Mert tetszik tudni, — történnék csodák még! — Sanyi nős ember. A legényélet egy viharos évtizede után mindene elszórt, ő maga pedig adósságban. Így tehát bevezett valami gazdag házasság nyugtalan révébe. Azt hitte: nőül vesz két óriás bérházat s ráadásul egy szerelmes özvegyet. A házak harmomeleletek, a félemeletet nem szánitva; az asszony nálánál tíz évvel idősebb, de legalább csuf. Hanem szerelmesnek szerelmes és féltékeny.

Kérdyné a férjét elhálmozta gyöngédségével. Különben pedig őrizte és szemmel tartotta minden oldalról, amit könnyen tehelett, kissé kancsal lévén. . . Különben hizelegve ápolta férjét, olyanmilyre, hogy ez nemcsak betelt a sok czirógatással, de alaposan meg is unta. Ha ez az asszony „szép fejecske“ nevezte, Sanyi szinte átkozta azt a szépséget, mivel ezt a, bár gazdag csufaságot megszerzte. Bármilyen nagyra is volt keskeny lába kicsiny voltával; néha napján az esztendőnek a mammoth körm-aire kívánczozott.

Sanyi felesége tudniillik nem mulasztott el egyetlen alkalmat se, hogy kedveskedjék neki egy pár sajtkezüleg himzett papucsos. Minden születésnap, minden névnap hozott számára — papucsot. Papucsos emlékeztette egybekelésük napjára, papucsot talált férjeeskéje a húsvéti tojásban, és a karácsonyfa alatt is ott ékeskedett az elmaradhatatlan papucs. Annyi papucs, mikor különben is papucs alatt nyögött! Nem is viselte aztán hosszúságában, csak éjjel; reggel alig hogy felkelt, lábát már beszorította a cipellőbe. Pedig hát bővelkedett papucsban, volt neki minden szín- és

A lefolyt év eseményeiről tisztviselőink iródnak tevékenységéről, a t. Közgyűlés szíves figyelmét és türelmét kikérve röviden a következőkbe számolunk be. A lefolyt évben előjárásunk 6 rendes és 2 rendkívüli előjárásági gyűlést tartott, az ezeken beérkezett 241 ügydarabot a legjobb belátása szerint intézett, és tárgyalt le, a melyek közül a legfőbb tárgyakra teszünk említést röviden, nevezetesen a Budapesti asztalos ipartestületnek azon felhívása mely szerint a kvóta-felemelése tárgyában adjon véleményt testületünk előjárásága, ennek kapcsán mellékelveküldött ellennyilatkozat felolvastatott és véleményével teljesen hozzájárult, és a tiltakozó ívet, az indítványozó testülethez vissza küldte. Továbbá a kolozsvári ipartestület előjárásának hozzájárult azon leirata, mely az iparos segédek megadóztatását foglalta magában, ezzel a kérdéssel előjárásunk behatóan foglalkozott és kérvényben kitüntette, hogy az a segéd munkás a ki munkakönyvvél bír, mint adófizető felvétetik adókönyvvél látassék el, melyben tüntessék ki hol fizette ki adó tartozását, ily viszonyok mellett az iparos meg van kímélve a zaklatásoktól. Mely határozat az indítványozókkal közöltetett.

Továbbá a nyitrai ipartestület felhívása tárgyalatott, hogy az 1884. évi XVII. t. cz. 4 §-a akként vétesék fel a kvalifikáció tekintetében, hogy a munkakönyvbe három év helyett, 6 évre szorítsassék a segédnek munkaviszonya ezzel el van érve az, hogy az iparos segédek jobb kiképzésben részesülnek, és a kiképzés jobb kifejlődését érte el, az ipar igazolvány kiadásánál figyelembe véssék az indítványozó testület eme véleménye értesített. Továbbá felhívás érkezett az orsz. ip. egyesület köréből hogy Mudrony Soma hosszú éveken keresztül mint az orsz. ipar egyesület elnöke működésével az ipartéren sokat dolgozott, most hosszúság betegségben oly anyagi viszonyok közé jutott a mely minden iparosban felébresztette a nemes szívű adakozást, a csatolt iv az ipartestület pénztárából és az előjáráság nemes adakozásából 9 frt 50 kr betérjésztésével küldetett az orsz. iparegyesület elnökségéhez. Továbbá hazánk ezredéves fenállásának évfordulója alkalmával, több ipartestülettől zászlószentelési ünnepély megtartásáról értesítettünk és felhivattunk az ünnepélyen résztvenni, csatoltak zászlószegyet a szarvasi ipartestület czimével, hogy azt az ünnepély szokás szerint beverjük, a többi között csak a közelünkben levő három városba a zászlószegyet és 2 forint hozzájárulási költséget küldöttünk el, a szeg beverésével testületünk a testületek elnökét bizván meg.

A múlt évben tervbe vett ipar árucarnok felépítése elmaradván, a melyet tek. Kresmarik János főszolgabíró ur lelkes indítója újból a módosított tervzet felterjesztésével, 4000 frt helyett a n. m. m. királyi kereskedelemügyi miniszter ur 6497 frt 83 krban állapított meg az újonnan átdolgozott tervzet szerint. Így az ipar árucarnok még ez évben teljesen át fog adni a használatnak, hisszük, hogy iparosaink a megkezdésig befogják mutatni a város és annak vidéke előtt, hogy nem volt hiábavaló dolog az ipar árucarnok felépítése. Ezzel az elnökség egyidejűleg segéd és tanoncz munka kiállítását tervezte el. Végre a szarvasi iparos kör választmánya által testületünk előjárásága azzal kerestetett meg, hogy néhai Bernát János ur

által végrendeletileg hagyományozott száz forint, az iparos tanonczok legszorgalmasabb növendékei között a kamatja minden évben osztassék ki, ezen hagyományozott összeg az iparos kör czimére lett hagyva, miután a választmány, és mint ip. kör tanonczok ügyvezetésével nem foglalkozik, ezen összeget (egyszáz forintot) a hagyományozó végrendeletével a további eljárás végett a testület czimére előjáráságának megörzés és intézkedés végett átadta, amelyet az előjáráság átvett, és a végrendelet tartalmazó iratait az irattárba elhelyezi, a nemesszívű adakozó néhai Bernát Jánosnak, az ipartestület előjárásága határozata folytán, jegyzőkönyvében a neve megörökített.

Tisztelt közgyűlés!
A békeltető bizottság 8 esetben tartott ülést, ezek közül békés kiegyezés útján 4 ügy intéztetett el, 4 pedig a hatóság útján hajtott végre, a testület elnöke és jegyzője által, ikt. szám szerint 58 panaszos ügy, békés és a felek teljes megelégedésével intéztetett el.

Az ipartestületi tagok száma az év elején volt 587, új belépő 28, összesen 615, felmentetett elhalálozás, iparbeszűntetés folytán 18, maradt az év végével 597, szaporulat 10. Segéd volt az év elején 115, munkába állott 219, összesen 334, elutazott 195, maradt az év végével 139, szaporulat 24. Tanoncz volt az év elején 226, szegődöttetett 108, összesen 334, lemondott 13, felszabadult 76, maradt az év végével 245, szaporulat 19. Munkakönyv kiállított 76, másodlat 7.

Ezek után van szerencsénk a t. közgyűlésnek röviden, a test. betegsegélyző pénztár 1897. évi bevételeiről és kiadásairól beszámolni:

Bevétel	1243 frt 44 kr.
Kiadás	1074 frt 98 kr.
Pénztári maradvány mint egyenleg	168 frt 46 kr.
	1243 frt 44 kr.

Részletes kimutatást a test. b.-segélyző pénztár közgyűlésén fogunk betérjésztést adni. Annyi azonban bizonyos, hogy az ipartest. betegsegélyző pénztár helyzete évről évre szép előmenetelt tüntet fel, dacára annak, hogy a kórházi és ápolási költségek stb. kiadások tetemes költséget foglalnak magukban, azért a pénztár még mindig anyagilag szép tőkével rendelkezik.

HIREK.

— **Kellemetlen segítség.** A ki csak megfordul a szarvasi kir. járásbíróság hivatalos helyiségeiben, nyomban észre kell vennie, hogy kevés a személyzet az óriási munkához. Még a segédhivatalok sem győznek az óriási munkahalmazzal, pedig a tekintetes kir. törvényszék méltóságos elnöke igen eredeti módját találta ki a segítségnek. A bírói ügyviteli szabályzat 32. §-ának utolsó bekezdése alapján ugyanis már négy év óta minden hónap elsején meghosszabbítja egy órával a hivatalos órát. Pedig az említett szakasz csak sürgős munka esetén adja meg az elnöknek azt a jogot, hogy a hivatalos órát meghosszabbítsa. Ugy látszik a szarvasi kir. bíróságnál örökkönörökké sürgős lesz a munka s a segéd és kezelő sze-

mélyzet mindig imájába fogja szőni ezután is, hogy: Istenem vedd el tőlünk az Elnök ur segítségét, ma!

— **A bölcs.** Egyik szerény tagja községünknek, ki magát rendszerint bölcsnek, a világ jóltevőjének nevezi, nagyon megjárta az ő bölcsességével. A budapesti kir. főügyész ur ugyanis az ő könyomtatott bölcsességét, a „Népszerű Bölcsész“ czimű firkát olyaunak találta, a mely alkalmas arra, hogy a művelélen tömeget, egyes osztályok és a főrvény kötelező ereje ellen veszedelmesen felizgassa. A sajtóbíróság rendelete folytán már el is kobozták a bölcs iratait, melyek szerint e kar reformját tartalmazzák, melyek azonban nem egyebek, mint egy olyan ember agyának minden érték nélküli munkája, a ki okosbolondot összeolvasott s nem tudta megemészteni. Az esküdtzéki tárgyalás érdekes lesz, mert a bölcs elveit bihetőleg alapossan kifejti.

— **Védekezünk!** Az O. M. G. E. szaklapja, a „Köztelek“ többször figyelmeztette gazdaközségünket az amerikai lóhere és amerikai luczerna káros, sőt veszedelmes voltára. Az amerikai luczerna beözönlése ellen tudvalevőleg Mauthner Ödön magkereskedő vette fel a harcot és ugyancsak Mauthner heti jelentéseiből olvassuk, hogy az amerikai luczernamag még folyvást oly nagy tömegben özönlik hazánkba hogy az ilyen mag forgalmazói áraik 4—6 forinttal leszállították és ezt körüveleketben tudatják a gazdakkal. Kötelességünknek tartjuk gazdáinkat figyelmeztetni, hogy óvakodjanak az az amerikai luczernamagtól a melyet igazi származása letagadásával tisztán, sőt európai luczernamag közé keverve árusítanak.

— **A Mátyás napi országos vásár** e hó 19. és 20-án tartatik meg városunkban eléggé kedvező időjárás mellett. Szombaton volt az állatvásár, melyre igen sok és joerőben levő lábasjóságot hajtottak fel. A javított s az igába való jóság igen jó áron kelt, a fejős tehének iránt is nagy volt az érdeklődés és kereslet. Ma van a kirakodó vásár, de biz az, a mostani pénzszűk világban nem valami nagy forgalmu.

— **Vajday András** szarvasi lakos, ki már évek óta nagy buzgalommal és sikerrel működik a czimbalom hangszer készítésével, újabban egy egészen új, önálló elmés pedál szerkezettel ellátott, s különösen szállításra, az eddigieknél sokkal alkalmasabb czimbalmot készített, s mint alkalmunk volt róla meggyőződni, csiu, tartósság s különösen kitűnő hangolások által, a Vajday által készített czimbalmok bátran kiállják a versenyt bármely fővárosi hangszergyáros későitményeivel, s a mennyiben nagyon is megérdemli a pártfogást, nagyon melegen ajánljuk őt a czimbalomkedvelők figyelmébe.

— **A „Békésmegyei Egyetemi Ifjak Köre“** ez évben már két közgyűlést tartott tagjainak szép részvéteével. A tárgyalás főrésztét márczius 15-e megünneplésének kérdése képezte; elhatározatott, hogy a nagy nap ötvenedik évfordulójának emlékét a kör nyilvános diszüléssel ünnepli meg, melynek egyes pontjaitként megnyitó beszéd, szavallatok, felolvasás és zenszerepelnek. — Örvedetes tudomásul szolgált az egyetemi ifjak segélyezésére szolgáló alap javára megindul

árnyakban, számtalan mintázatban. Volt papucsagyapjúból, selyemből, sániliából, gyöngygyei kirakva, aranyhímzéssel, varrottas kivitelben — annyi, hogy boltot s nyithatott volna. És a különböző papucsok e tömegét, öt ruhaszekrény aljában szépen sorba állítva, felesége nyilvántartotta és minden áldott nap meg szemlélte és megolvasta

Hazudnánk, ha azt állítanók, hogy Sanyi ezeket a papucsszemléket szívesen látta. Nem szeretete, ha a felesége kiszámította a párokon, hány év óta tartja őt magát papucs alatt.

Szegény ember! Olyan volt, mint a rab madár, bár kalitkája elég szépen meg volt aranyozva. Sőt sőtára is mehetett; csak hogy uén egyedül. A felesége rajta ragadt, mint a bojtortján. A klubba nem engedte: hiszen nem kísérhette volna e zárt körbe. Inkább a házhöz hívta tarokk-partnereit, vagy a kávéházba vitte. Sőt ilyenkor nem is fukarkodott a pénzzel, s nem szidta, ha vesztett; hiszen másra ugy sem költöhet. Néha napján az asszony elvezette férjét az operába vagy a nemzetibe, s hetenkint egyszer a népszínházba, mivel a könnyebb fajtájú darabokat leginkább kedvelte. Sőt ha Sanyi jól viselte magát — ha nem kapta rajta, amint valami szépség felé pislogott, még azt is megengedte, hogy felvonasközben rágyujtson egy cigarettára. Ezt persze csak az utcán szivhatta el. És mivel Kérdyné nem követhette Sanyit az

ajtó elé, egyedül ezek voltak szabadságának röpké pillanatai.

Röpké pillanatok olyannyira, hogy a nő, dacára féltékenységének, mitől sem tartott. Hiszen egy felvonásköz alig tíz percz.

Pedig tíz percz hosszú idő annak, aki fel tudja használni. És Sanyi tudta! Alig, hogy elől kilépett az utcára, már a hátsó ajtón benn termett hajtani tannyáján: a kulisszák mögött. A karhölgyecskével is, ki magára vonta volt figyelmét, hamar tisztába jött; hogyné? egy dupla háromemeletes háziur! Hiszen a kicsike nem tudta, hogy az asszony neve áll a telekkönyvben; Sanyit tekintette háziurnak, mivel neki fizette a házbért. (Azért az udvari lakásért a második emeleten, a cselédlépcső mellett.) Aztán milyen szeretetre méltó háziur, aki lakójának adja a pénzt a házbérre és egyébbre is . . . Hálás is volt a kicsike háziura iránt és vigasztalta szenvedéseiben. És Sanyi is könnyebben tűrte el nappal a papucskormányt, mióta éjjel papucsban felszökhetett a második emeletre egy édesebb rabságba . . .

Egyszer reggel, mikor Sanyi felesége el akarta tenni férje papucsait, észrevette, hogy nem egy párból valók. Nosza, keresni kezdte mindegyiknek a párját. De nem birt ráakadni. Jobban szemügyre vette a himzett lábbeliét. az egyik olyan idegennek tetszett. Nem emlékezett rá. Megvizsgálta. Hiszen ez nem is az ő himzése! ez nyomorult gyári munka. Hogyan jött ide,

ez a papucs? . . . Szíve mélyében sötét gyanu fogamzott.

Mialatt Sanyi, mit sem sejtve, az ujságait böngészte, a felesége hosszabb ideig konferált a házmesterrel. A derek tót az asszonyt azután felkísérte a második emeletre, hol az udvari lakásnál (a cselédlépcső mellett) becsengetett. Jó ideig tartott, míg a kisasszony jelentkezett. Az ilyen színházi uépség későn szokott kelni. Vegre megjelent a kardalosos az ajtóban, ámulva látván a háziasszonyt, ki nyomban betolta súlyos természetét a küszöbön. Míg a fiatal hölgy annyira magához tért, hogy köszönteni birt, Kérdyné egyik szemével vizsgálta az arcját, míg a másik szeme a slafrok alól kikandikáló lábhegyre kancsalított. B követhető pillanatban pedig többszöri erős csattanás és éles sívítás zavarta fel a ház lakóinak rendes nyugalmát.

Ugyanaz nap déli egy órakor pegig egy írrok jegyezte a törvényszéki iktatóba (polgári ügyekben):

„Válókereset . . . Kérdy Sándor ellen . . . mellékelve 1 db himzett papucs.“

Petrus.

gyűjtésről szóló jelentés, a mely eddig ugyan csak Szarvas és Tót-Komlós áldozatkészégéről tesz tanúságot, de biztos kilátásba helyezi e dícséretes példának a békémegyei többi városok részéről történő követését. — A kör székhelyéről eltávozott Vangyel Tibor helyett háznagynak a kör ideiglenesen Rosenthal Ferencz, bölcsészethallgatót választotta meg. A segélyalap szervező bizottságába pótlólag Szabó Tibor került be. A két gyűlés egyéb pontjait jelentéktelenebb ügyek tárgyalása alkotta.

— **Halálozás.** Blaskó Lajos volt öcsödi postamester és az öcsödi fakarékpénztár vezérigazgatója, e hó 17-én jobb lét szenderült. — Nyugodjék békében.

— **A helybeli főgymnasiunban,** mint értesültünk, a farsangi vacatió f. hó 22-én délben kezdődik, s másnap estig tart.

— **A szarvasi izr. ifjuság** f. hó. 26-án Szombaton a Központi Szálloda termeiben az izraelita templom kijavításának javára jótékonycélú koronacéstyét rendez.

— **„Féltárcsával“** cím alatt bocsájtotta közre Somogyi János 16 évi írói működésének eredményét, a szép kiállítású vaszkos kötet szépirodalmi dolgozatokon kívül, a szocializmus és antisemitizmus terjedése és annak meggátolásával is behatóan foglalkozik. E művet — mely Kecskeméten a szerzővel rendelhető meg, — melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— **A szarvasi ipartestület.** A szarvasi ipartestület f. hó 23-án délelőtt 9 órakor az Árpád szálloda nagytermében, tisztújító közgyűlést fog tartani.

KÖZGAZDASÁG Résen legyünk!

A mezői gazdálkodásnak csak akkor van meg az igazi haszna, ha oda törekszünk, hogy évi termésünket fokozzuk. Két szemet kell természeténél ott ahol eddig csak egy szem termett.

Annyi bizonyos, hogy ez nem egészen rajtunk áll, mert nagy beleszólása szokott itt lenni az időjárásnak is. De meg aztán a jó Istennel sem csináltunk szerződést, hogy valami csapást ne küldjön. Hanem viszont annyi is elvitázhatatlan tény, hogy okos előrelátással sok bajt és veszedelmet ki lehet kerülni.

Különösen nagy csapás az, ember egészséges és tele kalászt vár s kap helyette egy csomó fekete port.

A gazdák ezü rémét porüszögnek szokták nevezni s oly kimondhatatlan károkat okoz a termésben, hogy a gazda szinte sirva nézhet utána. Megfelezi a mennyiséget s alaposan megrontja a minőséget is.

Hála azonban a tudományos megfigyelés és kutató észnek, mely reáveztette az embert, hogy miképp lehet elleni állapotban és biztosan védekezni. Szóval rájöttünk a módjára, hogy e bajnak elejét vehetjük.

Sikerült ugyanis Schönbeck Imrenek Esztergomban oly szert előállítani, amelynek használata által egészen nyugodtak lehettünk az üszög felől. Ez megöli a porfinomságu spórákat anélkül, hogy a vetőmagnak ártalmára volna. Nem volt még eset reá, hogy e csávázó szer helyes alkalmazása mellett az üszög mutatkozott volna.

Aki tehát e veszedelmes ellenségtől biztosítva akar lenni, az használja a fennebbi szert s meg fog győződni róla, hogy olcsó pénzért teljes nyugalmat szerzett magának.

Mert e szer nemcsak hatásában teljesen biztosítva, hanem e mellett oly olcsó is, hogy valami érezhető kiadást vagy költséget még a kisgazdának sem igen okoz. Egy 50 dekás csomag, mely 300 liter vetőmagra elegendő, csak 28 krajczárba kerül. Öt kilós postacsomagnál pedig a portót a küldő viseli s így a megrendelő azt teljesen bérmentve kapja meg.

Különös figyelmet érdemel továbbá azon körülmény, hogy különösen a tavali árpa és zab a volt nagyobb mérvű nedveség következtében a porüszög által meg van mételvezve s a talaj szintén fertőzve lévén minden valószínűség szerint az üszög is az idén nagyobb mértékben fog mutatkozni s így annak becsávázása nemcsak kívánatos, de határozottan szükséges is.

Saját jól felfogott érdekében cselekszik tehát minden gazda, ha a közelgő tavaszi vetéskor a becsávázást el nem mulasztja és olyképp teljesíti, hogy egy magból egymás mellé vetett csávázott és csávázatlan állapotban is; úgy meg győződik a rendkívüli jó hatásától.

Használati utasítás minden csomagon rajta van.

Amerikai luczerna és löhere ellen.

Az O. M. G. E. növénytermelési szakosztályának január 15. ülésén az amerikai luczerna és löhere behozatalának és különösen elterjedésének megakadályozása tárgyában igen élénk és beható tanácskozás folyt.

A vita eredménye a fentfoglalt viszonyok és az érvényben levő törvényes intézkedések folytán azonban jőformán csak negatív.

Legnagyobb baj u. i., hogy a fennálló kereskedelmi és vám szerződések miatt 1903-ig az amerikai luczerna és löhere behozatala sem el nem tiltható, sem meg nem nehezíthető. A másik baj az, hogy bár a magyar vetőmagvizsgáló állomások az amerikai luczernát és löherét le nem plombozzák és így az a gazda, a ki plombozott luczernát, vagy löherét vesz, biztos lehet abban, hogy nem vett amerikai luczernát, vagy löherét, ámde ez jőformán csak az intelligens és nagyobb birtokosoknak van hasznára, mert ezek kellő tudomást szerezvén erről, óvakodnak plombozatlan árut venni. Ellenben a kisebb birtokos, a ki egynehány kilónyi szükségletét a vidéki kereskedőknél szerzi be, — a kik nem tartanak plombozott árut, — egyáltalán nincs biztosítva arról, hogy egyrészt arankamentes, másrészt nem amerikai luczernát és löherét szerezzék be. Annál kevésbé, mert a mint arról biztos tudomásunk van, az amerikai luczerna és löhere a vidéki kereskedőkhöz leginkább osztrák, első sorban bécsi kereskedőktől kerül, a kiknek éruját a bécsi magvizsgáló állomás csekély lelkiismeretességgel még az esetben is leplombozza, ha az tényleg amerikai.

Az amerikai luczerna és löhere ellen való védekezés eszközei tehát nagyon korlátozottak. Az első, ami még leghatályosabbnak látszik, a társadalmi akció abban az irányban, hogy a gazdaközönségnek minden rétege felvilágosíttassék arról, hogy az amerikai luczerna és löhere vetése káros a magyar gazdára és ezért óvatosan vásároljon és minden esetben kösse ki a vett árut az európai származás azonosságát. Ebben az irányban minden újságnak kötelessége a közönséget figyelmeztetni.

Másrészt óvakodni kell luczerna és löhere magot vásárolni olyan czégek, amelyek amerikai luczernát és löherét forgalmazznak, mert ezek azt nemcsak tisztán árusíthatják, amikor könnyen felismerhető, hanem a magyar mag közé bizonyos százalékban hozzákeverik és ekkor fel nem ismerhető. Persze nagyon nehéz volna ezeket a czégeket, melyeknek nem mindegyike közli árjegyzékében nyilvánosan, hogy amerikai luczernát és löherét forgalmaz, megnevezni, azért nagyon helyeseljük a luczerna és löhere maggal kereskedő czégeknek azt az akcióját, amelyet Mauthner Ödön kezdeményezett, hogy t. i. azok a czégek, amelyek amerikai luczernát és löhere magot nem forgalmazznak, ezt becsületszavukra jelenítsék ki és ezen nyilatkozatot a legszélesebb körben publikálják.

A „Köztelek“ mint az országos magyar gazdasági egyesület közlönye szintén kapott ilyen nyilatkozatot, amelyet a dolog érdemére való tekintettel, itt szóról-szóra közlünk.

Nyilatkozat.

Mivelhogy azt tapasztaljuk, miszerint megelőző nyilatkozatunknak dacára a gazdaközönség nincs kellőleg tájékozva az iránt, vajon kik azok a budapesti magkereskedők, a kik becsületszóval kinyilvánították, hogy amerikai luczerna és amerikai löheremagot nem forgalmazznak, mi alulírottak szükségesnek tartjuk minél szélesebb körök felvilágosítása és a gazdaközönség érdekében az eddig is megindult mozgalom folytatásánál újlag is kijelenteni, miszerint amerikai luczerna és amerikai löheremagot valamint eddig nem, úgy jelenleg sem forgalmazzunk.

Kelt Budapest, 1898. január hó 17-én.

Mauthner Ödön, Beimel és fia, Kramer Lipót, Radwaner I. L. Nöthling Vilmos és Szávost Emil.

Készséggel járunk hozzá az aláíró budapesti magkereskedő czégek ezen nyilatkozatához és azt teljesen magukévá tesszük.

Budapesten, 1898. január hó 17-én.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete:

Perczel. Glos.

Ezeket kívül még szőfgalmazzunk kell az 1895. évi XLVI. t. cikknek szigorubb végrehajtását, mely a vetőmagyknál megkívánja az azonosság beállítását. Sürgetnünk kell, hogy a közgazgatási hatóság ne csak feljelentésre, de a saját maga kezdeményezéséből is tartsa állandó felügyelet alatt különösen a vidéki kereskedőket, vajjon tényleg arankamentes és „európai“ név alatt tényleg európai luczernát és löherét árusítanak-e? Vegyen a hatóság mintákat, vizsgáltsa meg és ha visszaéléseket tapasztalt, a törvény szigorával lépjen fel a visszaélő kereskedők ellen.

A magyar gazdát annyi csapás sújtja. Minden eszközt fel kell használnunk arra, hogy ezeket a csapásokat enyhítsük. De a létért való ezen küzdelemben minden gazdának össze kell tartani.

A vetőmag petróleumozása.

A mostani száraz tében irtózatossá módon elszaporodtak az egerek. Félős tehát, hogy a korai vetés alkalmával, mikor a magnak esetleg hetek kellenek a kikelésre, sok kárt fognak tenni a vetőmagban. A mag megvédelmezésének igen olcsó és jó módja van a vetőmag petróleumozása. A petróleumos magot nem eszi meg az eger, és a mag csíráképességét nem veszti el, legfeljebb a nagy szárazságban valamivel nehezebben kel ki. Egy liter petróleum 3 hektoliter vetőmag petróleumozására elegendő. A petróleumozás garmadába öntött magnál két-háromszori átlapátolás közben történik. A petróleumot vékony száju kannából öntözzük a mag közé, és többször átlapátoljuk. A petróleumos mag kikel biztosan, az eger sem eszi meg. A veszedelem csak akkor kezdődik újra, mikor az eger a kihajtott maglevelet lerágja. Ezt azonban a petróleum nem akadályozza meg.

Innen onnan.

* **Zsuzsi csalódása.** Az egri Fő-utcán — írja levelezőnk — nagy néző- és olvasóközönsége akadt egy újonnan épülő ház oszlopára kiszögeezett szerelmes levélnek. A levelet egy Zsuzsi nevű cselédleány szögezte ki, hogy — amint ő írja — hadd lássa az egész világ Feri bakájának hűtlenségét. Feri ur, a hűtlen baka ugyanis már két hét óta feléje se néz, pedig mennyi jó falatot tett neki félre! A mulatságos levélben Zsuzsi kisasszony ez uton kéri fel az őrmester urat, hogy vegye el Ferijétől az ő arcoképet és ha tetszik, tartsa meg magának az őrmester ur, aki akár minden este is ellátogathatna hozzá, mert ő bizony — mondja a szerelmes levélben — többé nem kezd egy közönséges bakával. Ő ugyanis már számtalanszor meggyőződött, hogy a közbaka mind hűtlen. És kiszögezett szerelmes levelét Zsuzsi ezekkel a poetikus szokkal végezte be: Én bízom az őrmester urak hűségében!

* **Óriási akácza.** Rakos-Csabán, mint a Természettudományi Közöny írja, óriási akácza látható. Főtörzse ütődfélméter vastag, s az elágazásnál egy 23 és egy 36 méternyi kerületi ágra oszlik s azontul 25 méter magasta nyulik föl megszámlálhatatlan ágával. Az idő viszontagságai nagyon megviselték, törzse megrepedt, Miért is tulajdonosnője vasabroncsokkal vétele körül.

* **Az első szivarozók.** A szivarról először Gonzalo Fernandez de Quiedo y Baldez spanyol történetíró tesz említést Nikaragna története című munkájában, amelyet 1552-ben írt. Az indiánusok ünnepi öszszjövetelek alkalmával — írja a történetíró — kukoricából készített csíha nevű italt ittak s a körülbelül tíz centiméter hos-zu, összcavart levelek egyik végét lecsipték, a másikat a szájukba dugták, meggyújtották s a beszívott füstöt egy ideig a szájukban tartották, azután a szájukon vagy az orrlukaikon kieszesztették.

* **Allatseregletben.** Tanár: De hisz ez az orangután nem is majom, hanem ember.

Igazgatóné: Az Istenre kérem, — hallgasson. Az orangutánunk a minap megbetegedett s most a férjem helyettesíti.

* **A természet köréből.** A botanika tanára: És mit látunk, ha az őszi esőzések megkezdődnek?

Diák: Csinos női harisnyákat, tanár ur!

* **Czélzás.** Fialat ur: A kedves anyja nagyon igénytelen öreg dama.

Kisasszony: Oh igen — szegény már nem kíván egyebet, csak egy vót.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Havas Mór takarékpénztári titkárnál (Kossuth utca, Brachna-féle ház) egy kisebbszerű jó udvari lakás Szent-György naptól kezdve kiadó.

